



Пейо Яворов

В тъмницата

(Македонски въстаник умирающе в
турски ръце)

Вехне младост, чезнат сили
под тъмничний мрачен свод,
тук в гърдите ми изгнили
няма искрица живот.

Скоро, зная, ще престане
в мен сърцето да тупти;
вам – и вам ще край настане,
мои пламенни мечти...

Ах, мечти!... Родино клета,
щастъе тебе съм мечтал:
твойта волност и просвета
беше моя идеал.

Тебе гази крак тирански –
в твойте дивни широти
глас един е – страшен кански
плач отчаян там ехти.

Там палачът звер е гладен,
там золумството цари
и... и там народ е страден:
мойте братя и сестри.

В тебе раснал несвободен,
орисията ти зла
беше в мене червей злобен
зарад мъки и тегла:

гледах твоето страданье –
бяс ми късаше сърце,
чухях твоето стенанье –
срам ми палеше лице.

Гледах, тъжях... и завета –
сладкият священ завет:
да умра за тебе клета,
стана ми душа и свет.

Освети ме дух божествен,

кръв по-нова кипна в мен...
Чаках веч деня тържествен –
в робството последний ден.

Чаках... Робското мъчение
все цареше: сълзи, пот
бе на роба назначенье
в окървавения хомот.

Чаках... А горите тъмни
на злочестата страна,
те – синееха се пълни
с слава, с чудни имена...

И доде денът бурливи
след вековна робска нощ
за разплатите гръмливи...
Килна в мене бяс и мощ.

Гръм ехтеше в планините:
там въстаналият роб
диреше си правдините
и нахождаше си гроб.

„Там! Там!... Там в горите дето
днес е кървава борба,
де на знамето развето
бляска: «Смърт за свобода!»“

Тъй си думах, тъй с другари
ний решихме в нощ една
и ни слънцето завари
под юнашки знамена...

Но не паднах аз в борбата,
там не наидох своя гроб;
тъй ми е била съдбата –
свършвам пленник, свършвам роб.

Свършвам с мисъл безутешна:
в робство черно йоще трай,
след борбата безутешна,

родний ми страдален край.

В бой въстаник, лев беше,
смел, чутовен бе герой,
на уста с усмивка мреше,
но надви поганский брой.

Що би могъл и орела,
ако с врани стотна сган
влезъл би в разправа смела,
сам посреди жалък стан?

И кръв много се пролея...
Но нима нахалост е?
Кръстената с кръв идея
по-стремително расте!

От кръвта ни жертви редки,
жетва славна ще избий;
тъй и пролет всяка капка
злато чисто в себе крий.

В края бацин безвъзвратно
мракът ще се разпилей,
свободата – слънце златно,
там широко ще огрей...

Често в нощите досадни,
тука в безпросветний мрак,
чувства тъжни, мисли ядни
в мене бъдат се рояк.

Но измежду тях мечтата
пак отскубне се – лети
все нататък, към полята,
дето майчин плач ехти;

сред напразните вълнения,
ме нападне дремота,
оживлят във рой виденья
таз тъмнична пустота...

Ти, далеч! Съзнание болно
на тъмничните тегла; –
понесе ме леко, волно,
сън на своите крила.

Между близки и познати
пренесе ме бързо той –
виждам ги аз вси благати,
волни радостни в покой.

Вредом виждам друг живота,
вредом шум и свобода!
Де следите на хомота
и на робската съдба?

Всъде волно неуморно
благодатен труд кипи,
а за робството позорно
споменът в забвение спи.

Градове светливи, чисти,
мирни радостни села,
широки – нивя златисти,
де пълзят безчет рала...

Леко дишам и в гърди ми
пламък чуден загори –
стане радост за очи ми
всеки камъчец дори...

Стресна се... Тъмната крие
всичко в таз килия – ад;
тихо – чуя кат се бие
в мен сърцето с злоба, с яд.

Тъжно песен меланхолна
се навремени извий –
стражът дремката неволна
с нея иска да надвий.

Или жалостно смешение
крито, грозно проечи –

клетник някой в отчаянье
болките си с рев мегчи.

И настръхнат ми космите,
бясно се сърце забий,
кръв премеже ми очите,
страшно свят ми се завий.

Пламня в треска, яд ме трови,
махня злобно с пътний звон
на ръждивите окови
се сгласява моя стон...

.....
Свършвам аз... Смъртта ме кани
на покой... Пред мен тъмней...
Вам проклятие, тирани!
Македония, живей!

КРАЙ

Източник: Словото

Публикация

П. К. Яворов, „Събрани съчинения в пет тома“, Български писател, С.1977–1979, под редакцията на К. Куюмджиев
Набиране: Гергана Мечкова и Мартин Митов

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/7182>]